

Jednání čtvrtého sjezdu Klubů Komenských

Swornou prací zajištěna nejen další existence, ale pojištěn i rozkvět této organizace.

Kluby Komenských zahájily akci, směřující k zbudování pomníku Janu Amosu Komenskému na univerzitním Campu v Lincoln, Nebraska.

Čtvrtý sjezd "Klubů Komenských" zahájen byl v pátek minulého týdne, (dne 5. t. m.) ve spolkové síni p. Jos. Jichy v Milligan, Nebraska, předsedou, prof. Edw. Wolešenským z University státu Iowa.

Delegáty vyslaly Kluby: Číslo 1. v Lincoln, Nebr.: Sl. Šárka Hrbková, sl. Vlasta Dolanská, J. L. Bouchal, J. W. Tobiska a Karel Janouch.

Číslo 3. v Iowa City, Ia.: Edward Wolešenský. (Prof. Šimek, jenž následkem zranění nemohl se dostavit, zaslal později sjezdu srdečný a povzbuzující příspěvek.)

Číslo 11. v Crete, Neb.: Paní Marie Sheblová, Fr. Papík.

Číslo 12. v Chicago, Ills.: Slečna Emilie Sustrava.

Číslo 13. v Milligan, Nebr.: Sl. F. Stechova, Emma Menglerová, Růžena Klossierová, Frant. Hrdý a Karel Šmrha.

Číslo 15., v Comstock, Nebr., Edward F. Skolil.

Za Klub při Universitě státu Minnesota dostavil se studující lékařství tamtéž, pan Jindřich J. John a byl co delegát přijat.

Kluby při Universitě státu Texas v Austin a učitelkám ústavu v San Marcos, Tex., delegovaly sl. Šárku Hrbkovou co svou zástupkyni dle zasláných instrukcí.

Sl. Zdenka Sinkulova ze South Omahy a p. Musil, kteří se dostavili co hosté, byli sjezdem oprávněni k zasedání co delegáti.

Kromě delegátů bylo přítomno sjezdu celá řada posluchačů a posluchaček University z Lincoln, a mnozí hosté a členové Klubů z okolních měst.

Předsedou sjezdu zvolen akla-mačně pan Karel Šmrha, místopředsedou pan Hrdý, oba z Milligan, tajemníkem paní Marie Sheblová z Crete.

Starý předseda, prof. Wolešenský podával svou zprávu a lítoval, že nebylo možno vykonati všechna usnesení a plány třetího sjezdu pro nedostatek fondů, který hlavně ovšem přivoděn byl vydáváním samostatného Organu, jemuž v začátek jest předčítaví těžký boj existenci. Počet Klubů jest týž jako před 2 roky. Tři Kluby upadly v nečinnost a 3 nové byly založeny. Bylo si trpce stěžováno do nedostatku pochopení účelu Klubů v mnohých, tak zv. pokročilých českých osadách, kde se zakládají všemožné spolky, ale nelze najíti dosti těch, kteří by dovedli pochopiti cíle a snahy Klubů Komenských, poněvadž v tom "nevídí pro sebe žádný prospěch."

Zpráva pokladníka, pana J. L. Bouchala vyžaduje bilance pokladni- \$80.96 na hotovost a \$165.00 v tak zv. "schoolarshipech", to jest zaplaceném školním platu pro 3 studenty, na některých učelištech, kteréžto poukázky si mohou čeští mladíci neb děvčata, hodlající na ústavech těch studovat, od organizace koupiti za sníženou cenu.

Před sjezdem byly rozslány na jednotlivé Kluby dotazníky ohledně jejich činnosti a skoro všechny podaly jim svou zprávu o tom, jak plnily své poslání za poslední dva roky.

Zpráva Klubu č. 1. z Lincoln byla velmi obsáhlá a svědčí o nejlhodnější činnosti ze všech. Klub se schází pravidelně a mimo programových schůzí uspořádá za minulá dva roky 9 divadelních představení a celou řadu přednášek, při nichž řešili: prof. Gilmore, dr. Soukup, členové legislatury státu Nebraska: Kotouč, Ha-sík, Hospodský. Daležal a Šindelář. Této přednáškám bylo přítomno od 20 do 100 osob. Dále koncert prof. Molsera byl jedním z významných podniků Klubu lincolnského. Banket na počest hra-běte Luetzowa a s ním spojená velká demonstrace Čechů Nebraska-ských byly korunou činnosti Klubu za poslední dva roky a úspěchem dokonalým.

Prof. Wolešenský podával zprávu ze svého Klubu při Universitě v Iowa City, která vynála v tom smyslu, že Klub dřívá, a

jen zvolna se opět probouzí k životu. Poslední doba dává naději, že stane se činným a bude konati své poslání. Čítá 24 členů a konal pouze soukromé programové schůze.

Delegát J. J. John z University Minnesotské vyprávěl co mu to dalo práce než po svém příjezdu na Universitu v Minneapolis byl s to najíti, kde Klub Komenských jest. Po odjezdu prof. Kovářka celá věc usnula, neb jí scházely vůdčí duch, Pan John konečně shromáždil 25 českých studentů university a nabídl se jim, že bude vyučovati sám 2 hodiny týdně českému jazyku, když se stanou činnými členy Klubu. Prof. Kovářik se též navrátil, ale jeho práce mu nedovoluje, aby se více věnoval Klubu — a proto jest třeba přivesti členstvo k samostatné činnosti a vyvolati v nich zájem.

V univerzitní knihovně v Minneapolis se nalézá přes 500 českých knih, které jsou zařazeny mezi literatury jiných jazyků, ale jsou studentstvu přístupny a jak pan John prohlásil, jsou to vesměs díla dobrá. Mezi nimi jest též úplný Ottáv Náněný slovník, a celá řada nejlepších českých děl. Čeští studující na universitě v Minneapolis mají lepší příležitost k vzdělání se v českém jazyku o české četbě, než snad kde jinde — a je jen na nich samých, aby jí také využili. Klub jest připraven vy-jítí novou činností a čeká pouze na některé opravy stanov, které považuje za žádoucí a nutné.

Klub č. 11. v Crete podával zprávu, svědčící o snaze a zájmu, jaký se tam mezi členstvem jeví. Jsou to většinou otcové a matky, které nejen k tomu hledí, aby jejich děti neochabovaly v činnosti, ale sami tvoří značnou část členstva Klubu a podílí se činně na jeho práci. Bylo uspořádáno 7 programových a 10 obchodních schůzí. — Od debat se muselo upustiti, neb brožily spolku zkázu. Stalo se totiž, že debatě nebyli s to se ovládati a docházelo k nepřijemným potýčkám, sahajícím do osobnosti a na pole, které se vymyká činnosti Klubů, a proti němuž musí Kluby stále státi na stráži, nechtějí-li si přivoditi zkázu. Byli to zase otcové a matky české, které nenechaly Klub padnouti v zkázu, do níž se již, již následkem "debat" řítí. Klub čítá nyní 33 členů a začíná zahajovati větší činnost. Kniha má 72 svazků, ale nepotřebuje se starati o knihovnu, neb v tom ohledu jest v Crete o českou četbu s důstatek postaráno velkou a vzornou knihovnou tamního řádu Z. C. B. J., které členové Klubu Komenských používají. Delegát Papík si stěžoval, že Kluby nemají žádného vodítka, chtějí-li si objednat nové knihy neb materiál pro zábavy a divadla a často vynaloží peníze na kusy a sbírky velikých divadel a solových výstupů, které, když konečně dojdou, jsou sledány pro potřeby naše úplně bezcennými. — Přál si, aby výkonný výbor postaral se o nápravu a pomáhal Klubům ve výběru knih a materiálu k přednáškám a zábavám.

Zpráva Klubu č. 12. v Chicago přednesla delegátka, sl. Sustrava. Zpráva podala zajímavý obraz "českého Chicaga", té naří "česko-americké metropole" a střediska našeho národního života, jak si rádo české Chicago říká. Někteří venkovští delegáti se divili, že v celém Chicagu jest pouze jeden jediný Klub Komenských s 31 členy. Ti ale, kdož znají české Chicaga, jakým skutečně jest, vyslovili své podivení nad tím, že všude tam jakého Klubu Komenských stává a pro jeho 31 členů skoro větší obdiv než pro 85 členů kovářské osady Milligan. Pod avě-nem bývá tma. Pro důkazy toho nemusíme choditi ani k Michigan-skému jezeru. Máme je zde v Nebraska, na Big Blue, v tak zv. "českých Athénách" wibberských, kde pro samou politiku a zájem o to, jaké pivo se pije, není na jiné sálčnosti ani šasu, ani chuti, ba ani neponyřleni Chicagský

Klub odbývá schůze v Klubovní místnosti parku Svatopluk Čech a mimo českých programů pořádá i anglické přednášky pro ty, kteří českého jazyka neznají, ale berou o naši národnost zájem ještě jindy než jen před volbami. Klub pořádá i hudební a pěvecké večírky, kde se pěstuje výhradně česká hudba, výlety v době letní a pak — o svátcích vánočních připravuje malé dárky pro sirotky v české Útulně.

Klub č. 13. v Milligan má 85 členů a pořádá 4 divadelní představení a celou řadu schůzí programových. Schůzi na oslavu narozenin Komenského, která podle stanov jest nyní povinností každého Klubu, bylo v Milligan přítomno 250 osob. Klub agituje pro českou školu, prozatím ale musí se spokojiti pouze s vyučováním jen hodinu před schůzí Klubu, a sice děti členů jeho.

Klub č. 14. z Austin, Texas zaslal zprávu o své činnosti prostřednictvím své delegátky slešny Hrbkové. Když zpráva byla podána, byla uvítána bouřlivým potleskem, neb Klub ten vykazuje činnost v jednom směru, kde až dosud žádný jiný nepracoval a to jest v přímém povzbuzování českých studentů na vyšších učelištech státu Texasu k vyniknutí. — Agitaci podařilo se mu přiměti 7 českých mladíků a dívek k návštěvě vyšších škol a aby pak dále je povzbudil k plnému studiu a vyniknutí, dává premie ve způsobě knih i peněz na hotovosti těm českým studujícím v Texasu, kteří složí zkoušky s vyznamenáním. — Tak rozdal tento jediný Klub o 13 členech za \$50 knih i \$24 na hotovosti vyniknávším mladým českým studentům v Texasu. To je prací několika, nazvíce chudých, českých studentů v Texasu, kteří sami zápasí namože s obtížemi. Jak se proti ní žije práce těch tisíců našich velkých a vlivných organizací v Americe, které na jedné straně hromadí kapitál do pokladni a na druhé pilně o to se zasazují, aby rozkol a třenic k vůli různým názorům mezi námi nevymřely. Snad se najdou někteří, kterým se bude zdáti zbytečným podrobně pojednání naše o sjezdu, že mu tolik místa věnujeme — a přece — i kdybychom mu dali celé číslo a několik čísel — zaslouží si toho již jen tato jediná ukázka tiché, obětavé práce našich mladé generace na národa roli dědičné. Při tom všem jest popelkou u našeho českého tisku. Snad jen proto, že nemá mnoho "tisku" na rozdání a co má, z toho zase mnoho "nekonká". Co dělá náš "velký" český tisk pro Kluby Komenských? Co dělá pro naši mladou generaci vůbec? Nejdříve jest jí posloužiti nezalouženou kritikou nebo theoretickými plány, které svědčí o naprosté nezalostnosti potřeb a poměrů. Skutky, činnost, kterou se mohou Kluby Komenských vykázt vzor reparačným počtu členů, stojí vysoko nad vším, co vykonalo fangličkářství a vlastenecké bouhařství mnohých silných a mocných organizací našich, o jejich ovládní se rve vždy několik sobeckých vůdů.

Klub č. 17. při učitelkám ústavu v San Marcos, Tex., má sice jen 8 členů, ale scházeli se, aby se cvičili v jazyku svých otců, aby se sami seznamovali s dějinami českého národa, a pracují v tom směru i mezi Američany. K tomu cíli zakoupili celou řadu anglických knih, o českém národě pojednávajících. Pro sebe si pořídili přes 70 českých knih a podařilo se jim přiměti několik mladých násilně k studiu na vyšších učelištech, ve kterémto směru pracují pilně v českých rodinách v Texasu.

Klub č. 15. v Comstock, Nebr., jest takřka výhradně složen z členů farmerských, kteří se musí zdaleka sjižditi, ale přece za krátkou dobu své existence uspořádá 10 přednáškových schůzí a nyní, když jeho pokladna vykazovala prvních \$50, objednal si za ně české knihy a ony anglické, které o našem národě pojednávají. Těší se na ně již nedočkavě. Má 31 členů a jeho delegát pan E. F. Skolil sliboval za svůj Klub setrvatí v dosavadní práci a snaze.

Po předání zpráv o činnosti Klubů byly jmenovány následující výbory:

Na opravu stanov: Jos. Tobiška, J. J. John a Karel Šmrha.

Na Organ "Komenských": Sl. Šárka Hrbková, J. L. Bouchal a Fr. Hrbka ani neponyřleni Chicagský

Výbor resoluční: E. Skolil, sl. V. Dolanská a sl. Z. Sinkulova. Výbor finanční: J. J. John, sl. E. Sustrava a sl. V. Dolanská. Schůze pak odročena do druhého dne.

U večer pořádána v divadelní síni p. Jos. Jichy schůze veřejná, při níž prosloveni některé řeči a provedeny recitace a zpěvy. Pan Fr. Hrdý, zahájil schůzi několika slovy a prof. Ed. Wolešenský, předseda Klubů, promluvil řeč, v níž se dotýkal nejvíce českého citu a smýšlení zde rozených českých Američanů a poukázal na některé cesty a prostředky, jakými lze pracovati k dosažení cíli, kteří si Kluby Komenských vytknuly.

Recitace "Švanda dudák", sl. Emilie Sustravy z Chicaga, byla jedním z nejlepších výkonů, jaký v tom směru kdy český Milligan viděl, — a bychom citovali některé tanní oběny. Byla provázena takovou bouří potlesku, že musela slečna přidat ještě jednu báseň a byla znovu a znovu aklamována.

Na místo prof. Šimka, který na programu měl následovati, promluvil delegát minnesotský, pan J. J. John o "Pokroku Čechů ve vědě".

Sl. Zdenka Sinkulova honosí se takovým darem hlava, že jen málo podobných talentů našli jsme zde mezi námi, a jenž by jí zajišťoval nejen skvělou existenci, ale i skvělé jméno, kdyby se mu dostalo žádoucího vyškolení. Zapla- lá svým libezným hlasem krásnou skladbu "Vzpomínka" a po vyvolání "Žezulku", obě moderní skladby české.

Delegát p. E. F. Skolil z Comstock promluvil o významnosti českého jazyka a několi zde rozen, a následkem stálých styků s Američany sám neovládá jazyk český plynně, dovedl svými slovy dokázati, že si jazyka toho nejen nade vše váží, ale považuje vážnost k němu za svatou povinnost každého syna a každé dcery českého otee a české matky.

Paní Marie Sheblová z Crete zapřívala píseň "Rodná chaloupka" a po vyvolání přidala "Vzpomínku", které uznale obecenstvo bouřlivě aklamovalo.

Sl. Anna Marková z Crete přednesla báseň "Černá země", která vyvolala hluboký dojem v posluchačstvu.

Sl. Klára Janouchová oznámila, že prof. Stech nemohl se dostaviti pro nemoc ve své rodnině, ale světil jí rukopis své řeči "Ta první generace", aby jí obecenstvo přečetla. Podávám doalovně znění této výborné práce na jiném místě t. č.

Pan F. J. Kuták, redaktor "Nové Doby", promluvil o vzájemných povinnostech česko-amerického tisku a česko-amerického dorostu. V řeči své pronesl nepokrytě několik názorů, které vycházely z našeho vlastního srdce a přáli bychom si upřímně, aby nejen ona nepatrná část našeho lidu, která řeč jeho vyslechla, ale všichni čeští rodičové a ženský snažily se podle slov páně Kutákových také jednati.

Proslov sl. Šárky Hrbkové byl apelem k českým rodičům, aby vedli své děti po lepších cestách k vyšším cílům a hlavně se přimlouvala za česká děvčata, aby jim byla dána příležitost právě taková jako druhému pohlaví, k lepšímu vzdělání. Ony toho potřebují zrovna tak jako hoši. Byť by ne každá pro svou samostatnou existenci, tedy co přísti ženy a matky. — Zpátečnická, nevědomlá žena jest přítěž, břemenem pokročilému manželů v jeho snahách. Jako matky mají ženy rozhodující vliv na přísti generaci a měly by býti k tomu náležitě a co nejdůkladněji připraveny. Prohlásila, že nemluví jako sufražitka, ale co žena, pro dobro všech žen, které chtějí svému poslání a úkolu ve společnosti lidské řádně dostáti.

Po té delegáti z Lincoln seřáli jednoaktovku: "Pan Franc" a přidali rozjařenému obecenstvu "překvapení". Žádný nevěděl v čem bude spočívat. Když opona se zvedla, zavzněly síni zvuky pianu a čtyři páry studentů a studentek z naší University, obléčení v krásných národních krojích zatančili přesně a s lahodou pohyblivě. Obecenstvo sledovalo tanec s velkou pozorností a když konečně opona spadla, nepovolilo, až se tanečníci vrátili na jeviště a znovu opakovali poslední od-díl.

Po té zasedlo se k hostině, kte-

Tisíce Našich Krajanů

bude letos hledati domovy v příjemnějším podnebí, kde by nemuseli smáseti po šest měsíců útrapy kruté zimy. Budou jezdit k tichomoří a na jih. Kdyby ti, kteří oravdu chtějí dobrou půdu za levnou cenu v krajíně zdravé a nejvíše příjmeného podnebí, dopsal si na mne, ušetřili by si mnoho peněz za železniční listky a útraty cesty a sklamání. —

Zakládám českou osadu

na rozsáhlých a velice úrodných pozemcích Harwood a Burusovy Renče v jižní části okresu Jackson, ve státu Texas. Renč tato leží 5 mil na polední stranu od Edna a jen 2 míle na sever od stanice Vanderbilt. Edna jest sídelním městem okresu Jackson na dráze Southern Pacific a čítá přes 2,000 obyvatel. Vanderbilt jest vzrůstající městečko na dráze Brownsvillské, má železniční "roundhouse". Renč leží mezi řekou Lavaca a Arinoso Creekem a jest vzdálena jen asi 10 mil od zátoky Lavaca Bay. Rozměřená jest na sekce a rozprodávána v kusech od 80 akrů nahoru. Kolem každé sekce je vygradovaná cesta a nadčlány dýče na odvedení přebytečné vody po deštích. Okres Jackson nalézá se na rozhraní mokřých a suchých Texasských okresů. Průměrný roční spád deště je 36 palců. Pozemek tento jest 60 stop nad hladinou mořskou; jest dobře odvodněný; má mírný svah směrem k jiho-východu, přes 4 stopy spádu na každou míli. Jest to krásná vlnitá přerie, porostlá bohatou préríjní travou, kterou možno seci dva- až třikráte do roka, a jedno sečení přinese průměrem tunu po akru. Seno má cenu od \$5 do \$10 tuna, dovezeno na stanici. Pozemek jest prostý všechno lesa a křoví. Žádné kamení na povrchu ani vespod v půdě, ničeho, co by vadilo v obdělávání. Půda je několika druhů, a sice, těžká, ochvalovitá černice, lehčí černice, písek promíchaná, dále mýlný a lepkavý černý písek, velmi úrodný. Vrchní půda je od 5 do 15 stop hluboká, spodní půda je jílovitá až po vodu. Na pozemcích těchto se daří bavlna, kukurice, oves, vojtěška, sorghum, všechno druhu zeleniny a ovoce. Bavlna přinese od půl balu až bal a čtvrt po akru, korna vydá od 30 do 70 bušlů po akru. Jelikož půda je bohatá a udržuje vláhu, jest úroda bavlny i korna takřka jistá každý rok, a první úrody na "breehovinách" bývají občas tak dobré jako na starších polích. Krajina tato je zdravá a podnebí příjemné. Pozemek tento mám v prodeji za levných cen a na dobré splátky. Přejete-li si míti informace o přímofském Texasu, zajímáte-li se o zakoupení pozemku anebo o usazení se v tomto státě, pište mi a já vám sdělím cenu a podmínky prodeje o této renči, a i další podrobnosti sdělím, které si budete přát vědět.

Mimo výše uvedených renč mám v prodeji v okresu Jackson více menších i větších výměr, dále mám na prodej pozemky v následujících okresích: Fort Bend, Austin, Wharton, Brazoria, Matagorda, Calhoun, Victoria, Waller, Harris, Liberty, Hardin a jiných. — Mám kusy různých velikostí od 10 akrů až 10,000 akrů. Píšte mi o seznam a sdělte, jaký si přejete pozemek. Každý dotaz milerád zodpovím. Píšte mi ihned, pokud je výběr a ceny levné. Adresujte na:

Joseph Dědek,
Real Estate
Rosenberg, Texas.

rá byla v každém ohledu Milligan- skou. Bylo tam vše, na co si jen český hladový člověk pomyslí, a všeho tolik, že ještě několika násobný počet hostů by se zde do syta najedli. Milliganské hospodářky prý to jinak nedělají.

V sobotu sjezd pokračoval ve své práci. Přijal zprávy výborů, opravy stanov a zvolil hned první hlasováním Chicaga za místo svého příštího sjezdu roku 1914. Crete a Comstock zvoly delegáty, aby sjezd určili k nim, ale appel slešny Sustravové byl tak milým a mocným, že Chicaga zvítězilo. To jest, zvítězil tanní snaživý, malý kroužek vlasteneckých krajanů a krajanek, kteří v tom moři spolků, klubů a kloubků dovedli se postaviti pod prapor tak užlehtilých snah jakou sledují Kluby Komenských.

Přijaty resoluce: Sl. Sáre Hrbková, za její snahu a neúnavnou práci Klubům nezistiť obětovanou. — Oběma obchodním feditelům Organu pp. Pípalovi a Bouchalovi. — Milliganskému Klubu č. 13 a všem krajanům tanním za bratrské přijetí a v skutku nepředstížené pohostinství, jakého se delegátům a hostům v Milligan dostalo. — Česko-Americké Tiskové Kanceliáři za získání hr. Luetzowa k přednáškám. — Hraběti Luetzowovi za jeho velkou práci, kterou zde vykonal. — Matci Vysího Vzdělání za podporu snah Klubů a českého studentstva v Americe vůbec. — Prof. Monroeovi za sepsání české historie v jazyku anglickém. — Sl. E. Balačové za spis "Our fellow Slavic Citizens" a Kanceliáři university státu Nebraska, Averymu za jeho ústát a zájem, jaký jeví o české snahy a české studenty vůbec.

Následovala volba úradníků pro příští dva roky a zvolení tito: Předsedou, pan Karel Šmrha a Milligan, Nebr. Mistopředsedkyní, sl. Emilie Sustravová z Chicaga. Tajemníkem, pan Frant. Hrdý z Milligan, Nebr.

Po té zasedlo se k hostině, kte-

Pokladníkem a jednatelem Organu: J. L. Janouch, studující na Universitě v Lincoln. Pořadatelkou Organu, sl. Šárka Hrbková, prof. češtiny na universitě v Lincoln, Nebr. Výpomocnými redaktory pp. J. J. John z Minneapolis a J. J. Štěpán ze Cedar Rapids, Ia.

Před ukončením schůze povstala sl. Šárka Hrbková a v delší řeči pronesla návrh, aby na Campu University v Lincoln postavena byla socha Jana Amose Komenského, kteréžto myšlénka byla přijata s nadšením a sjezd odhlasoval, aby se Kluby Komenských všeci té ujalý a zahájily sbírky k tomu cíli. Mezi delegáty a hosty v síni přítomnými bylo ihned sebráno \$60 co první krok k uskutečnění podniku, který bude vyžadovati asi \$1,500 nákladu. Zmíníme se o něm obšírněji v čisle příštím.

Když pak dozněly poslední zvuky písně "Hej Slované", zpívané všemi přítomnými, sjezd za volání zdaru přísti práce a slávy Milliganským, ukončen.

Dr. J. F. Scheffčik,
... vnuje se vřelostí ...
OČNÍM, UŠNÍM, NOSNÍM A HRDELNÍM NEDUŽNÍM.
Číslo 1037. — Ráno od 9 do 12 hodin. Odpoledne od 1:30 do 5 hodin.
Číslo 1038. — Ráno od 9 do 12 hodin. Odpoledne od 1:30 do 5 hodin.
Telefony: N. W. Main 4670. T. B. Center 4788. Res. T. B. Calhoun 3448.
MINNEAPOLIS, MINN.

F. M. Scoblík,
český právník
a obhájce.
VEREJNÁ PRAXE.
Security, Block - TYNDALL, S. D.